

CONCEPT Verslag vergadering COVM De Peel 15 december 2022, gemeentehuis Venray

Aanwezig:

- Dhr. G. Gabriëls Gedeputeerde provincie Limburg (voorzitter)
- Dhr. H. Hoppenbrouwers Rijksvastgoedbedrijf (secretaris)
- Dhr. B. Achten Provincie Limburg
- Dhr. J. Houba Vertegenwoordiger omwonenden Venray
- Dhr. B. Kwast Ministerie van Defensie, DG Beleid
- Dhr. J. Ermens Ministerie van Defensie
- Dhr. M. van Ooij Vertegenwoordiger omwonenden Deurne
- Dhr. J. Teeuwen Vertegenwoordiger omwonenden Bergen
- Dhr. A. Bongers Ministerie van Defensie
- Dhr. Jenneskens Gemeente Venray
- Dhr. M. van Veen Gemeente Gemert-Bakel
- Dhr. M. Bovy Provincie Limburg
- Dhr. B. Alders Vertegenwoordiger omwonenden Land van Cuijk
- Mevr. F. Dingemans Brabantse Milieufederatie
- Mevr. I. Cortenbach Provincie Noord-Brabant
- Dhr. H. Verhees Gemeente Deurne
- Dhr. F. Marcellis Ministerie van Defensie
- Dhr. A. Bonte Gemeente Helmond
- Dhr. F. Verhees Vertegenwoordiger omwonenden Gemert-Bakel
- Dhr. R. Broeren Provincie Noord-Brabant

Afwezig:

- Mevr. D. Blok Burgemeester gemeente Someren
- Mevr. G. Buter Burgemeester gemeente Deurne
- Dhr. F. v.d. Meijden Gemeente Laarbeek
- Dhr. M. van Egmond Ministerie van Defensie (vervanging)
- Dhr. R. Palmen Burgemeester gemeente Horst aan de Maas
- Mevr. A. Spierings Provincie Noord-Brabant (vervanging)
- Dhr. R. Helmhout Ministerie van Defensie
- Dhr. R. van Duijn Ministerie van Defensie (vervanging)
- Mevr. A. Maas Gemeente Land van Cuijk

1. Welkom door de voorzitter van de COVM De Peel

De voorzitter heet allen welkom en opent de vergadering.

2. Mededelingen

De heer Kwast heeft gemeld iets verlaat te zijn.

De secretaris meldt de volgende afmeldingen:

- Burgemeester M. Pelzer (Bergen), schriftelijk memo aangeleverd;
- Burgemeester G. Buter (Deurne) wordt vervangen door wethouder H. Verhees;
- Burgemeester D. Blok (Someren) is verhinderd;
- Burgemeester R. Palmen (Horst aan de Maas) is verhinderd;
- Burgemeester F. v.d. Meijden (Laarbeek) is verhinderd;
- Mevrouw A. Spierings (provincie Noord-Brabant) wordt vervangen door mevrouw I. Cortenbach;
- Dhr. Marcel van Egmond (Defensie) wordt vervangen door dhr. A. Bongers;
- Dhr. Van Duijn (Defensie) wordt waargenomen door dhr. F. Marcellis;
- Dhr. R. Helmhout (Defensie) wordt vervangen door dhr. J. Ermens.

Er zijn enkele wijzigingen in de samenstelling van de COVM. Het betreft de volgende wijzigingen:

- Dhr. P. Hardenbol (Defensie) heeft een andere betrekking gekregen en wordt vervangen door zijn opvolger dhr. R. Helmhout;
- Dhr. Kisters (omwonenden Gemert-Bakel) zal worden vervangen door dhr. F. Verhees;
- Wethouder Harijgens (Helmond) zal worden vervangen door wethouder dhr. A. Bonte;
- Dhr. B. Kwast (Defensie) gaat met pensioen. Zijn taken worden onder meerdere functionarissen verdeeld. Mevr. A. Slingenberg-Koch of dhr. O. Spanjer zal waarschijnlijk de COVM-vergaderingen bij gaan wonen.

De vergaderdata voor de COVM in 2023 zijn vastgelegd. Het betreft 9 maart, 13 juli en 9 november.

Na deze vergadering zal de secretaris een overzicht van aanwezigheid opmaken. Op basis daarvan zullen de vergoedingen voor het bijwonen van vergaderingen in 2022 worden verstrekt.

3. Vaststelling agenda en ingekomen stukken

De ingekomen stukken zijn geagendeerd ter behandeling. De agenda wordt vastgesteld.

4. Verslag vorige vergadering, 17 februari 2022

Het verslag wordt vastgesteld. Naar aanleiding van het verslag:

Dhr. Verhees stelt dat er tijdens de vorige vergadering gevraagd is waarom er in het verleden nooit een COVM is ingesteld voor de Peel. Hij zou daar nog graag een antwoord op krijgen. Tijdens de vorige vergadering is gesproken over het toestaan van twee burgervertegenwoordigers voor de gemeente Land van Cuijk. Dat lijkt niet goed in het verslag verwoord te zijn.

Dhr. Houba vraagt waarom het instellingsbesluit van deze COVM nog niet genomen is. Ook dhr. Houba meent dat er tijdens de vorige vergadering is afgesproken dat er twee burgervertegenwoordigers namens de gemeente Land van Cuijk afgevaardigd kunnen worden. Dhr. Houba dankt voor het toezenden van de ledenlijst. Hij merkt op dat het concept instellingsbesluit stelt dat er vanuit de provincies 1 vertegenwoordiger geleverd wordt. Er staan momenteel 3 medewerker per provincie op de lijst, dat bevreemdt hem.

Dhr. Hoppenbrouwers merkt op dat het instellingsbesluit voor deze COVM nog niet is genomen door de staatssecretaris. Het is wel reeds akkoord bevonden door de COVM en zal ter vaststelling aangeboden worden. In het verslag is op juiste wijze verwoord wat er besproken is over een tweede burgervertegenwoordiger voor de gemeente Land Van Cuijk. Het verslag is gemaakt aan de hand van een geluidsopname en is correct op dit punt. Voorafgaand aan de vergadering is het verzoek binnengekomen of de tweede burgervertegenwoordiger deze vergadering al aan kon schuiven. Dat wordt aan de vergadering voorgelegd en deze stemt daar mee in. Er wordt verzocht om dat snel te formaliseren.

Dhr. Kwast geeft aan dat hem niet bekend is waarom er in het verleden, toen de Peel nog in gebruik was als luchthaven, geen COVM is ingesteld. Hij geeft aan hier geen direct antwoord op te hebben. Hij zal deze vraag later aan de COVM beantwoorden.

Er wordt afgesproken dat de provincies, naast de onafhankelijk voorzitter nog 1 vertegenwoordiger afvaardigen. Overige betrokkenen worden gezien als adviseurs, zijn geen formeel lid van de COVM en zullen tijdens de vergadering niet mee aan tafel zitten. De ledenlijst zal aangepast worden, waarbij duidelijk aangegeven wordt wie lid is en wie adviseur.

5. Bespreken stand van zaken procedure luchthavenbesluit.

De conceptnotitie “Reikwijdte en Detailniveau” heeft ter inzage gelegen en er is een reactienota n.a.v. de ingekomen zienswijzen opgesteld. De volgende stap zou normaal gesproken de MER zijn. Er is echter eerst behoefte aan inzicht in de situatie rond stikstof. Er zal een vergunningaanvraag in het kader van de Wet Natuurbescherming ingediend gaan worden. Het stikstofonderzoek is dusdanig belangrijk voor de uiteindelijke beslissing omtrent reactivering dat daar momenteel voorrang aan gegeven wordt. Dat onderzoek loopt, de uitkomsten worden in het eerste kwartaal van 2023 verwacht. Naar aanleiding daarvan zal Defensie hierover intern in overleg gaan en advies aan de staatssecretaris uitbrengen. Dan zal ook overleg plaatsvinden met minister Van der Wal, die als coördinerend minister optreedt. Uiteraard volgt dan ook overleg met gemeenten en provincies.

Dhr. Bonte is van mening dat er een brede maatschappelijke belangenafweging plaats zal moeten vinden. Stikstof is slechts een van de vele effecten die daar een rol in spelen. Is het daarom niet beter om een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) te maken?

Dhr. Kwast geeft aan dat er overleg geweest is met de commissie MER. Daar is aangegeven dat een plan MER waarschijnlijk onderdeel van de procedure zal zijn. Daarnaast is op verzoek van regiogemeenten ingestemd met het uitvoeren van een kosten-effectanalyse. Die zal ingepland worden nadat er meer inzicht in de stikstof situatie. Er is tevens gesproken over het uitvoeren van een onderzoek naar gezondheidsbeleving.

Dhr. Bonte geeft aan dat een kosten-effectanalyse beperkter is dan een MKBA. Hij pleit, mede gezien de klachten en uitkomsten van het belevingsonderzoek, voor het uitvoeren van een MKBA. Is het ministerie daartoe bereid?

Dhr. Kwast geeft aan dat de Defensie graag vasthoudt aan de toegezegde kosten-effectanalyse. Deze zal met de regiogemeenten die daar om verzocht hebben worden voorbereid. De scope van die analyse is nog niet vastgesteld. Partijen kunnen daar inbreng in hebben via de gemeente Venray of Gemert-Bakel.

Dhr. Van Veen geeft aan dat deze discussie in het verleden al gevoerd is. Toen is gekozen voor de kosten-effectanalyse. Het herhaaldelijk opnieuw inbrengen van de MKBA geeft

tegenstanders van reactivering hoop dat dit het middel zal zijn waarmee reactivering tegengehouden kan worden. Hij verzoekt vast te houden aan het eerder genomen besluit hierover.

Dhr. Bonte geeft aan dat de uitkomsten van de klachten en het onderzoek n.a.v. de belevingsvluchten een extra belang geven aan het breder in beeld brengen van de maatschappelijke impact.

Dhr. van Veen geeft aan dat reeds aangetoond is dat de maatschappelijke impact groot is. De vraag die voorligt is of dat reden is om af te zien van reactivering. Daar zal Defensie antwoord op moeten gaan geven.

Dhr. van Ooij geeft aan dat de staatssecretaris herhaaldelijk aangegeven heeft gebruik te willen maken van de Crisis- en Herstelwet. Daarbij is de rol van lokale overheden beperkt, zitten we hier dan niet voor de Bühne?

Dhr. Kwast vindt dat een verkeerde voorstelling van zaken. Defensie heeft deze COVM juist opgericht om met de regio in gesprek te kunnen gaan. Ook de uitnodiging aan de staatssecretaris voor een bestuurlijk overleg met de regio is geaccepteerd en krijgt nog een vervolg. De suggestie dat de Crisis- en Herstelwet gebruikt wordt om de regio monddood te maken is niet juist.

Dhr. Houba verzoekt om informatie over de procedure van het luchthavenbesluit voorafgaand aan de vergadering schriftelijk toegestuurd te krijgen. Dat voorkomt herhaalde discussies en geeft meer ruimte om inhoudelijke zaken te bespreken. Er zijn meerdere lopende onderzoeken en processen zoals het stikstofonderzoek, de herziening van het luchtruim, kosten-effectanalyse en de omzetting van Ke naar Lden. Dhr. Houba verzoekt om de COVM hierover op de hoogte houden door voorafgaand aan de vergadering daar schriftelijke mededeling van te doen. Dit wordt toegezegd door de voorzitter.

6. Klachtenoverzicht belevingsvlucht

Dhr. Houba stelt vast dat er veel burgers zijn die gebruik gemaakt hebben van de mogelijkheid om klachten in te dienen. Er zijn twee documenten waarin klachten van burgers zijn opgenomen, het verstuurd klachtenoverzicht van Defensie en het rapport van Invior. Hij vindt het jammer dat het niet in 1 rapportage is vevat. Er zijn verschillen tussen de reacties in beide stukken. Hij is geschrokken van de reacties. De veelheid aan reacties moet toch binnenkomen bij Defensie. Hij mist een analyse van deze klachten.

Dhr. Verhees vraagt aandacht voor de impact van het geluid op veehouderijen. Hij vraagt hoe daar later mee omgegaan zal worden. Er wordt in de stukken vermeld dat de werkelijke geluidsbelasting af kan wijken van die van de belevingsvlucht en tot wel 100 decibel kan oplopen. Waar wordt straks van uitgegaan?

Dhr. Hopenbrouwers meldt dat vergelijkbare vragen over de effecten op veehouderijen zijn gesteld vanuit Gemert-Bakel. In een gesprek daarover heeft dhr. Kwast aangegeven dat mee te nemen en te laten onderzoeken in het vervolgtraject.

Dhr. Kwast geeft aan dat er 3 sectoren zijn waarvan in ieder geval de effecten van reactivering nader onderzocht moeten worden. Dat zijn de agrarische sector (zowel veehouderij als akkerbouw), het onderwijs en de zorg.

Dhr. Ermens geeft aan dat Defensie niet beschikt over een analyse tool. Als daar behoefte aan is wil Defensie wel in gesprek over de mogelijkheden. Dhr. Houba maakt graag gebruik van dat aanbod.

Dhr. Jenneskens sluit zich aan bij de opmerking van dhr. Houba. Er moeten toch conclusies getrokken kunnen worden uit deze opsomming van klachten.

Dhr. Kwast geeft aan dat het echte gesprek over de vermindering van overlast gevoerd gaat worden als de basis daadwerkelijk weer gebruikt gaat worden. Zo gaat dat ook bij andere luchthavens. In het belevingsonderzoek zijn wel aanknopingspunten gevonden voor vervolgonderzoek binnen bepaalde doelgroepen.

Dhr. Verhees geeft aan dat er nu reeds naar oplossingen gezocht moet worden en niet pas na ingebruikname van de luchthaven.

Dhr. Kwast geeft aan dat er ook nu al zaken opgepakt zullen worden in vervolgonderzoeken. Daarna is de zoektocht naar het verminderen van overlast nooit afgelopen, dat blijft altijd actueel.

Dhr. Alders merkt op dat hij erg dicht bij de basis zit met zijn bedrijf en dat de meetgegevens allemaal op grotere afstand van de basis verzameld zijn. Hij spreekt zijn zorg uit over de gevolgen van de stikstofproblematiek, dat is nog niet duidelijk. Hetzelfde geldt voor fijnstof.

De voorzitter geeft aan deze zorgen te begrijpen, maar dat dit agendapunt zich beperkt tot de klachten n.a.v. de belevingsvlucht.

Dhr. Bonte verbaast zich over de reactie van Dhr. Kwast richting dhr. Verhees. De belevingsvlucht dient er toch voor om effecten in beeld te brengen die meegenomen moeten worden in de besluitvorming over reactivering van de luchthaven?

Dhr. Kwast geeft aan dat er nog veel onderzoek verricht zal moeten worden alvorens er tot reactivering overgegaan kan worden. De belevingsvlucht diende primair om de regio kennis te laten maken met het geluid van de F35. Er is gemeten wat de beleving is en dat kan aanknopingspunten bieden voor nader onderzoek. Op die manier wordt het betrokken in de voorbereiding van de besluitvorming.

Dhr. Bonte merkt op dat er tot aan Helmond hoge piekbelastingen gemeten en ervaren zijn. Dat baart zorgen en zou tot actie moeten leiden.

Dhr. Kwast geeft aan dat het rapport nog maar net uit is en dat Defensie zich nog beraad op wat er precies meegenomen moet worden in het vervolgtraject.

7. Bespreken onderzoeksrapport geluidmetingen belevingsvlucht

Dhr. Hogenhuis (NLR) geeft een toelichting op het rapport.

Dhr. van Ooij geeft aan dat de metingen niet geheel representatief zijn omdat er niet opgestegen en geland kan worden vanaf De Peel. Hij de vraagt of er metingen zijn van andere locaties die de verschillen tussen de belevingsvlucht en de mogelijke toekomstige vluchten kunnen laten zien.

Dhr. Hogenhuis geeft aan die gegevens niet te hebben. Het vliegtuig blijft echter hetzelfde en er zijn meetgegevens vanuit Volkel en Leeuwarden die gebruikt kunnen worden. Die gegevens zijn

online ook te raadplegen. Daar zijn ook dorpen in de omgeving van de luchthavens die vergelijkbaar zijn met dorpen rond De Peel.

Dhr. van Ooij verwacht bij daadwerkelijk opstijgen en landen hogere geluidswaarden dan bij de belevingsvlucht. Kan NLR dat onderschrijven?

Dhr. Hogenhuis verwacht dat niet. Er is getracht de landing in te zetten, af te breken en door te vliegen op een manier die de een reguliere start en landing zo realistisch mogelijk benaderd.

Mevr. Cortenbach vraagt waarom er in de presentatie enkele malen gekozen is om een waarde van 70 dB(A) te hanteren.

Dhr. Hogenhuis geeft aan dat het een vrij willekeurig gekozen waarde is. Het betreft een waarde die gekozen is om goed in beeld te brengen hoe vaak een toestel goed hoorbaar is geweest. Deze waarde heeft geen juridische status.

Dhr. van Veen verwijst naar de maximale geluidsruijnte die vastgelegd is. Worden daarvoor normwaarden of werkelijke waarden gebruikt? Hoe wordt straks vastgesteld wanneer de maximale geluidsbelasting bereikt is?

Dhr. Hogenhuis geeft aan dat de contour berekend wordt aan de hand van een wettelijk voorgeschreven rekenmodel met normwaarden. De geluidsproductie die in dat model is opgenomen wordt wel bepaald aan de hand van metingen.

Dhr. van Veen maakt zich zorgen over het geluid van stationair draaiende en taxiënde vliegtuigen. Daar zijn vanuit de omgeving eerder opmerkingen over gemaakt. Dit geluid wordt niet meegenomen in de maximaal toegestane geluidsbelasting.

Dhr. Bonte heeft ruwe data gezien van de onderzoeken die door de omgevingsdienst zijn uitgevoerd. Er zitten verschillen tussen die waarden en de waarden die uiteindelijk in het rapport zijn opgenomen. Hoe is dat te verklaren?

Dhr. Hogenhuis kan dat niet verklaren. De data zijn aangeleverd door de omgevingsdienst en opgenomen in het rapport. Deze vraag zal aan de omgevingsdienst gesteld moeten worden.

Dhr. Alders vraagt hoe lang de piekmomenten zijn die genoemd worden in het verslag.

Dhr. Hogenhuis geeft aan dat het een voorgeschreven methodiek is. Daarbij wordt 1 keer per seconde een meting gedaan.

Dhr. Houba geeft aan dat het geen representatieve vluchten zijn geweest. Het was zinvol voor de ervaring en beleving onder omwonenden, maar de werkelijk situatie in de toekomst zal anders en heftiger zijn.

De auditcommissie van het geluidmeetnet in Leeuwarden heeft onlangs waarden gepresenteerd over een meetperiode van 8 maanden. In die periode is 16 keer een geluidsniveau gemeten van meer dan 120 dbA en 234 keer een niveau van meer dan 115 dbA. De metingen zijn gedaan in dorpen die vergelijkbaar gelegen zijn t.o.v. de vliegbasis als bij de Peel het geval is. Dat is dus wat de regio staat te wachten als de Peel opnieuw in gebruik wordt genomen. Dat zal negatieve of zelfs desastreuze gevolgen hebben voor de gezondheid en het plaatselijke woon- en leefklimaat. Het zal ook dieren niet ongemoeid laten. Ter vergelijking wordt verwezen naar wetgeving die in voorbereiding is om het maximale geluidsniveau op festivals te beperken tot 100 dB(A) om blijvende gehoorschade te voorkomen.

8. Bespreken belevingsonderzoek belevingsvlucht

Er wordt een toelichting op het rapport gegeven door mevr. P. Manders en dhr. J. Bettinger (Invior)

Dhr. Verhees vraagt waarom er in de stellingen die in het rapport staan geen stelling is opgenomen over alternatieve locaties waar mensen mogelijk minder last ondervinden.

Mevr. Manders geeft aan dat deze stellingen uit een eerder basisrapport komen en opgenomen zijn om een vergelijking te kunnen maken.

Dhr. Houba vindt het goed dat dit onderzoek is uitgevoerd. De beleving is sterk afhankelijk van de plaats en omstandigheden van respondenten. De uitkomsten zijn daardoor vrij relatief. Hij zou graag zien dat alle gegevens en onderzoeken m.b.t. geluid rond de Peel gebundeld worden in 1 rapport.

Dhr. Bettinger geeft aan dat het opnemen van de klachtenrapportage in het belevingsonderzoek de representativiteit daarvan niet ten goede zou komen.

Dhr. Alders vreest dat Defensie veel onderzoeken laat uitvoeren en voor vergunningverlening de rapporten met de gunstigste uitkomsten zal gebruiken.

Dhr. Kwast ontkent dat stellig.

Dhr. Jenneskens heeft begrip voor de wens naar duidelijke bundeling van gegevens. Echter was reeds eerder duidelijk dat het hier om 2 aparte onderzoeken ging, die ook verschillend van aard zijn. Hij acht het belangrijker om met Defensie in gesprek te gaan over wat er gedaan wordt met de conclusies uit de onderzoeken.

9. Rondvraag

Mevr. Cortenbach verzoekt om een actielijst toe te voegen aan het verslag. Dhr. Hoppenbrouwers geeft aan dat die er eerder al bij zat en bevestigd dat weer te doen in het vervolg.

Dhr. Houba spreekt zijn ergernis uit over de vele afwezige leden vergaderingen van de COVM. De stikstofproblematiek en totale aantasting van gezondheid en woon- en leefklimaat leidt tot de oproep aan Defensie om te stoppen met de reactivering van De Peel. Hij wenst allen een prettige feestdagen en een rustig 2023 toe.

Er wordt gevraagd of Defensie al actie onderneemt voor de aankoop van stikstof zoals dat rond andere luchthavens het geval is. De voorzitter geeft aan dat dezelfde vraag gesteld is tijdens het bezoek van de staatssecretaris aan de regio. Het antwoord daarop is nee.

De voorzitter merkt op dat het de laatste vergadering is die dhr. Kwast namens Defensie zal bijwonen. Hij complimenteert hem voor zijn optreden en dankt hem voor zijn inzet.

10. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering en bedankt eenieder voor de aanwezigheid.

Actiepuntenlijst COVM-vergadering de Peel 12 december 2022.

Actiepunt	Actie	Actie door	Gereed?
151222/1	Overzicht aanwezigheid opstellen, vergoeding voor vertegenwoordigers omwonenden uitkeren	Secretaris	Ja, vergoeding betaald in maart 2023
151222/2	Aanpassen ledenlijst, onderscheid maken tussen leden en adviseurs	Secretaris	Ja, bijgevoegd bij de stukken en online geplaatst. Wijzigingen graag doorgeven aan secretaris.
151222/3	Instellingsbesluit ter vaststelling aanbieden aan Defensie	Secretaris	Ja, instellingsbesluit is aangeboden en ligt ter ondertekening bij de Staatssecretaris.
151222/4	Instellingsbesluit vaststellen	Defensie	Nee, ligt ter ondertekening bij de Staatssecretaris.
151222/5	Beantwoorden vraag over het niet eerder instellen van een COVM toen de Peel nog in gebruik was als vliegveld	Defensie	Nee.
151222/6	COVM schriftelijk informeren over de voortgang van diverse procedures en onderzoeken. Vooraf, bij de stukken	Defensie/secretaris	Doorlopend actiepunt.
151222/7	Actielijst toevoegen aan het verslag	Secretaris	Ja, de actiepuntenlijst is bij dit concept verslag gevoegd